

ویراستاری و صفحه آرای

دکتر محمد حسن ادریس

مهندس امید ادریس

آزاده لادریان

عنوان و نام پدیدآور	ویراستاری و صفحه آرایی / محمدحسن ادریس، امید ادریس، آزاده لادریان.
مشخصات نشر	اصفهان: ریشه، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری	۱۵۱ ص: ۱۴/۵×۲۱/۵ س.م.
شابک	978-600-8285-11-3
وضعیت فهرست نویسی	فیا
موضوع	ویراستاری
موضوع	Editing
شناسه اف ۵۰۰	ادریس، امید،
شناسه افزوده	لادریان، آزاده،
رده بندی کنگره	۱۳۹۶ ۹۱۴۰۹ الف/PN۱۶۳
رده بندی دیو	۰۲۷/۸۰۷
شماره کتابشناسی ملی	۴۷۰۴۷۶۱

ویراستاری و صفحه آرایی

- ❖ مؤلفان: دکتر محمد حسن ادریس، مهندس امید ادریس، آزاده لادریان
- ❖ ناشر: انتشارات ریشه
- ❖ چاپخانه: نگار اصفهان
- ❖ ناظر فنی: علیرضا جنت
- ❖ صفحه آرایی: مرضیه ضیایی
- ❖ طرح جلد: فاطمه نوروزی
- ❖ نوبت چاپ: اول، ۱۳۹۶
- ❖ تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه
- ❖ قطع اثر: وزیری
- ❖ قیمت: ۱۵۰۰۰ تومان

این اثر مشمول قانون حمایت مؤلفان و مصنفان و هنرمندان مصوب ۱۳۴۸ است.

هرکس تمام و یا قسمتی از این اثر را بدون اجازه مؤلف (ناشر) نشر، پخش یا عرضه کند مورد پیگرد قانونی خواهد گرفت.

فهرست

۷	پیش‌گفتار.....
۹	فصل اول: ویرایش و ویراستاری.....
۹	ویرایش در لغت.....
۱۰	معنای اصطلاحی ویرایش.....
۱۰	ویراستار کیست؟.....
۱۱	انواع ویراستار.....
۱۶	وظایف اختصاصی ویراستار.....
۱۸	ویژگی‌های ویراستار ارمنی.....
۲۳	فصل دوم: انواع ویرایش.....
۲۳	ویرایش فنی.....
۲۵	ویرایش محتوایی.....
۲۸	تفاوت ویراستار محتوایی با ویراستار فنی.....
۲۸	انواع دیگر ویرایش به اعتبار محتوای آثار.....
۳۲	ویراستار کتب تألیفی.....
۳۳	ویراستار آثار ترجمه‌ای.....
۳۳	ویرایش در آثار تصحیحی.....
۳۵	فصل سوم: نکاتی درباره رسم الخط فارسی.....
۳۵	همزه و قواعد آن.....
۳۹	فعل‌های ربطی و قواعد آن.....
۴۱	ضمیر اضافی و قواعد آن.....
۴۲	انواع "یا/ی" و قواعد نگارش آن.....
۴۳	نشانه اضافه.....
۴۴	تای زاید یا‌های بیان حرکت.....
۴۷	تنوین.....
۵۱	فصل و وصل کلمه‌ها در نگارش فارسی.....

۷۲	نکات ضروری دیگر
۷۴	قواعد نقطه گذاری
۷۴	نقطه (.)
۷۵	ویرگول (،)
۷۶	نقطه - ویرگول (؛)
۷۶	دو نقطه (:)
۷۷	گیومه (" ")
۷۸	علامت سوال (؟)
۷۹	علامت تعجب (!)
۷۹	پرانتز یا دوهلال ()
۸۰	قلاب { }
۸۰	خط فاصله (-)
۸۲	خط ممند (—)
۸۲	سه نقطه (...)
۸۳	میز (/)
۸۳	ایضاً یا علامت تکرار (")
۸۴	ستاره (*)
۸۴	نکات دستوری در جمله (نحوی)
۸۷	نکات دستوری (صرفی)
۹۰	تأثیر ترجمه (گرفته برداری) از واژگان بیگانه
۹۳	فصل چهارم: مراحل عملی ویرایش
۹۳	انتخاب کتاب
۹۵	شناسنامه کتاب
۹۵	وسایل کار ویراستار
۹۵	برخی کارهای مهم ناشر و ویراستار قبل از دریافت دست نوشته ویرایش
۹۶	گردش کار دست نوشته (= کتاب)
۹۷	مراحل عملی ویرایش

۹۸		مراحل عملی ویرایش یک اثر (ترجمه یا تألیف)
۹۹		اصلاح به دست خود مؤلف یا مترجم
۹۹		نمونه خوانی (proof reading)
۱۰۰		نسخه پردازی (copy - editing)
۱۰۱		ویرایش متن (text editing)
۱۰۳		فصل پنجم: آشنایی با برخی از اصطلاحات چاپ و نشر (در حوزه کار ویراستار)
۱۰۳		کالبد شناسی کتاب
۱۱۵		چاپ افسانه
۱۱۶		لیتوگرافی، چاپ سنگی، سنگ نگاری
۱۱۶		چاپ گراوری
۱۱۸		اصطلاحات مربوط به نشر
۱۲۰		انواع نوشته‌های دیگر به جز کتاب
۱۲۱		کاغذ و انواع آن (paper)
۱۲۲		علامه اختصاری عام
۱۲۳		علامه و رمزهای مربوط به ویرایش و چاپ
۱۲۴		برخی نشانه‌ها و علامه اختصاری در نوشته‌های تحقیقی
۱۲۷		فصل ششم: صفحه‌آرایی
۱۲۹		صفحه‌آرایی در Word
۱۳۰		تنظیمات صفحه در Word
۱۳۱		تنظیمات فونت (قلم) در Word
۱۳۱		تنظیمات پاراگراف در Word
۱۳۲		استایل (سبک/شیوه) در word
۱۳۶		فصل بندی کتاب و پایان نامه در Word
۱۴۱		صفحه‌آرایی در InDesign
۱۵۱		منابع

پیش گفتار

ویرایش ادبی از عواملی است که تأثیر فراوانی در بهتر شدن اثر دارد. معمولاً ویراستار نوشته را از زوایای پاک می‌کند. او به باغبانی می‌ماند که شاخه‌های زیادی درخت را هرس می‌کند و در نتیجه زیبایی درخت بیشتر به چشم می‌آید. ویراستار گاهی ساختار کتاب را تغییر می‌دهد. او با حفظ خط داستان و شیوه نگارش نویسنده و با جا به جایی جمله‌ها، متن را به صورتی آرایه می‌دهد که خواننده از خواندن آن اظهار رضایت می‌کند. این روزها نقش ویراستاری در بیشتر کشورهای دنیا جا افتاده و ویراستار از احترام و مقامی همپای نویسنده یا مترجم برخوردار است. اما متأسفانه این مقوله هنوز در کشور ما مبهم است و جامعه نگاه درست و کاملی به این فن ندارد. شاید دلیل این که کار ویراستاری رونق چندانی در کشور ما ندارد، نبود یک درست از ضرورت ویراستاری باشد. بسیاری از نویسندگان بر این تصورند که ویراستاری چندان ضرورت ندارد و برای کاهش هزینه‌های خود، روی اسم ویراستار خط می‌کشند. اما اسفاده از ویراستار برای مولف، مترجم و ناشر بسیار واجب است و هیچ فردی (ناشر، مترجم و نه نویسنده) حق ندارد برای کاهش هزینه‌ها از ویراستار استفاده نکند. برای درک بهتر این موضوع خوب است که بدانید حتی برخی استادان و افراد صاحب‌نظر بر این عقیده هستند که اگر کتاب به نشر نشود، بهتر از آن است که کتابی بدون ویرایش در بازار عرضه شود. نبود شناخت از کار ویراستاری یعنی اینکه هنوز مخاطب با کار و مسئولیت‌های یک ویراستار آشنا نشده است. در صورتی که کار ویراستار پیدا کردن غلط املایی و گذاشتن نقطه و ویرگول نیست و عهده‌دار سبک و حرفه‌ای بسیار تخصصی است. نیاز است تا جامعه اهمیت شغل ویراستاری را درک کند. به این نتیجه برسد که انتشار کتاب بدون انجام ویراستاری اول به خود نویسنده و بعد از آن به جامعه کتاب‌خوان لطمه می‌زند.

امید است این کتاب بتواند راهی را به خوانندگانش بنمایاند و سودمند واقع گردد. مؤلفان از اظهارنظرها، نقدها و الطاف معنوی خوانندگان ارجمند، بهره‌ها خواهند برد و سپاسگزاری‌ها خواهند نمود.

مؤلفان